

А. П. Макаренко,
д. е. н., професор, професор кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9576-928X>

А. В. Панченко,
магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-1083-0267>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.21.44

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ВПРОВАДЖЕННЯ ПОДАТКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЗА МІЖНАРОДНОЮ ПРОГРАМОЮ З МЕТОЮ ОПТИМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ

A. Makarenko,
Professor, Professor of the Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, Doctor of Economic Sciences,
Engineering Educational and Scientific Institute im. Yu.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya
A. Panchenko,
Master's student, Engineering Educational and Scientific
Institute im. Yu.M. Potebni of Zaporizhzhya National University, Zaporizhzhya

IMPROVEMENT OF ACCOUNTING, TAXATION AND INTERNAL CONTROL OF CONSTRUCTION MATERIALS TAKING INTO ACCOUNT THE EUROPEAN EXPERIENCE OF IMPLEMENTING TAXES AT THE ENTERPRISE ACCORDING TO THE INTERNATIONAL PROGRAM IN ORDER TO OPTIMIZE TAX PLANNING

Військова агресія російської федерації призвела не тільки до значних людських втрат, ракетні та артилерійські обстріли, бомбардування мирних міст та селищ призвели до значних пошкоджень промислової та житлової інфраструктури, як фатальних, так і таких що потребують відновлення під час війни. Багато маленьких міст стали привидами. Більшість працездатних чоловіків та багато жінок взяли до рук зброю і стали на захист країни та її суверенітету. Інша частина населення окрім підтримки військових та допомоги волонтерам відбудовує знищені та пошкоджені об'єкти інфраструктури. Враховуючи значні руйнування потреба у будівельних матеріалах є досить значною. Тому гуманітарна допомога будівельними матеріалами для відновлення об'єктів інфраструктури від Європейських країн є досить значимою та своєчасною. Представники Європейських країн контролюють розподіл гуманітарної допомоги та списання будівельних матеріалів, тому дослідження ведення обліку, оподаткування та проведення внутрішнього контролю за їх використанням є актуальним та таким, що потребує подальшого дослідження.

Метою роботи є удосконалення обліку, оподаткування та внутрішнього контролю будівельних матеріалів з урахуванням європейського досвіду впровадження на підприємстві податків за міжнародною програмою з метою оптимізації податкового планування.

Метою внутрішнього контролю будівельних матеріалів є удосконалення обліку, оподаткування та внутрішнього контролю будівельних матеріалів з урахуванням європейського досвіду впровадження податків на підприємстві за міжнародною програмою з метою оптимізації податкового планування.

Завданнями проведення внутрішнього контролю будівельних матеріалів є перевірка: наявності первинних документів та облікових реєстрів з обліку будівельних матеріалів, відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО, повноти надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування, правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію.

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього контролю будівельних матеріалів, які на відміну від існуючих включають: анкету, загальний план, програму та робочі документи до кожної процедури. Розроблені робочі документи дозволяють перевірити: наявність первинних документів та облікових реєстрів з обліку будівельних матеріалів, відповідність наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО, повноту надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування, правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію. Це надасть можливість достовірно провести перевірку на відповідність документів, виявити помилки в веденні обліку, знизити витрати, а також на підставі отриманої облікової інформації у подальшому приймати ефективні управлінські рішення.

Запропоновані шаблони документів, а саме відомості: наявності первинних документів та облікових реєстрів з обліку будівельних матеріалів, відображення обліку будівельних матеріалів у наказі про облікову політику, надходження будівельних матеріалів від постачальників з урахуванням їх оподаткування ПДВ, списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію. Пропонується підприємству шаблон відомості впровадження податків за міжнародною програмою та розрахунок оптимізації податкового планування. Це полегшить ведення обліку та складання звітності, а також допоможе правильно оподатковувати операції підприємства, розраховувати оптимальність показників для ефективності податкового планування.

The military aggression of the Russian Federation led not only to significant human losses, rocket and artillery attacks, bombing of peaceful cities and towns led to significant damage to industrial and residential infrastructure, both fatal and those requiring restoration during the war. Many small towns became ghosts. Most able-bodied men and many women took up arms and defended the country and its sovereignty. Another part of the population, in addition to supporting the military and helping volunteers, is rebuilding destroyed and damaged infrastructure facilities. Considering the significant destruction, the need for building materials is quite significant. Therefore, humanitarian assistance with construction materials for the restoration of infrastructure facilities from European countries is quite significant and timely. Representatives of European countries control the distribution of humanitarian aid and the write-off of construction materials, so the study of record-keeping, taxation and internal control over their use is relevant and requires further research.

The purpose of the work is to improve the accounting, taxation and internal control of construction materials, taking into account the European experience of introducing taxes at the enterprise according to the international program in order to optimize tax planning.

The purpose of the internal control of construction materials is to improve the accounting, taxation and internal control of construction materials, taking into account the European experience of introducing taxes at the enterprise according to the international program in order to optimize tax planning.

The tasks of the internal control of construction materials are to check: the availability of primary documents and accounting registers for the accounting of construction materials, compliance with the order on the accounting policy on the accounting of construction materials in accordance with NP(S)BO, the completeness of the receipt of construction materials from suppliers, taking into account their taxation, the correctness of write-offs building materials for construction products.

Methodical approaches to the internal control of building materials have been developed in the work, which, unlike the existing ones, include: a questionnaire, a general plan, a program and working documents for each procedure. The developed working documents allow checking: the availability of primary documents and accounting registers for accounting for construction materials, compliance with the order on the accounting policy for accounting for construction materials in accordance with the NP(S)BO, the completeness of the receipt of construction materials from suppliers, taking into account their taxation, the correctness of the write-off of construction materials on construction products. This will provide an opportunity to reliably check the compliance of documents, identify errors in accounting, reduce costs, and, based on the received accounting information, make effective management decisions in the future.

Proposed document templates, namely information on: availability of primary documents and accounting registers for accounting for construction materials, display of accounting for construction materials in the order on accounting policy, receipt of construction materials from suppliers taking into account their VAT taxation, write-off of construction materials for construction products. The enterprise is offered a template of information on the implementation of taxes according to the international program and the calculation of the optimization of tax planning. This will facilitate accounting and reporting, as well as help to correctly tax the company's operations, calculate the optimality of indicators for the effectiveness of tax planning.

Ключові слова: облік, оподаткування, внутрішній контроль, будівельні матеріали, оптимізація, податкове планування, податки, міжнародна програма.

Key words: accounting, taxation, internal control, building materials, optimization, tax planning, taxes, international program.

ВСТУП

Військова агресія російської федерації призвела не тільки до значних людських втрат, ракетні та артилерійські обстріли, бомбардування мирних міст та селищ призвели до значних пошкоджень промислової та житлової інфраструктури, як фатальних, так і таких що потребують відновлення під час війни. Багато маленьких міст стали привидами. Більшість працездатних чоловіків та багато жінок взяли до рук зброю і стали на захист країни та її суверенітету. Інша частина населення окрім підтримки військових та допомоги волонтерам відбудовує знищені та пошкоджені об'єкти інфраструктури. Враховуючи значні руйнування потреба у будівельних матеріалах є досить значною. Тому гуманітарна допомога будівельними матеріалами для відновлення об'єктів інфраструктури від європейських країн є досить значимою та своєчасною. Представники європейських країн контролюють розподіл гуманітарної допомоги та списання будівельних матеріалів, тому дослідження ведення обліку, оподаткування та проведення внутрішнього контролю за їх використанням є актуальним та таким, що потребує подальшого дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями обліку, оподаткування та контролю виробничих запасів займалися такі вітчизняні вчені: Бескоста Г.М., Бутинець Ф.Ф., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Подמשальська Ю.В., Салига С.Я., Сахарцева І.І., Усач Б.Ф. та інші. Хоча автори і розглядають дане питання всебічно та акцентують увагу на різних аспектах проведення перевірки, проте, саме питання ведення обліку та оподаткування будівельних матеріалів, а також розробка плану, програми та робочих документів проведення внутрішнього контролю за ними недостатньо розкрито і потребує подальшого дослідження.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є удосконалення обліку, оподаткування та внутрішнього контролю будівельних матеріалів з урахуванням європейського досвіду впровадження на підприємстві податків за міжнародною програмою з метою оптимізації податкового планування.

Метою внутрішнього контролю будівельних матеріалів є встановлення правильності здійснення операцій

Таблиця 1. Анкета контролю будівельних матеріалів

№	Зміст питання	Варіанти відповіді			
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки
1	Чи відображено в наказі про облікову політику НП(С)БО 131»Будівельні контракти»?				
2	Яку продукцію будівництва випускає Ваше підприємство: - Будівлі?; - інженерні споруди?				
3	Які завдання будівельної організації: - отримання прибутку?; - забезпечення споживачів будівельної продукцією?; - оплата праці персоналу?; - створення робочих місць населенню?				
4	Яку собівартість визначає Ваше будівельне підприємство: - окремих видів будівельно-монтажних робіт?; - об'єкта будівництва?; - будівельно-монтажних робіт за будівельним контрактом?				
5	Чи класифікують витрати на Вашому підприємстві: - витрати основного виробництва?; - витрати допоміжного виробництва?; - витрати другорядних виробництв?				
6	Чи списуються будівельні матеріали до матеріальних витрат на Вашому підприємстві?				
7	Чи списуються будівельні матеріали до витрат на переміщення матеріалів за допомогою будівельних машин?				
8	Як відображаються надходження будівельних матеріалів від постачальників: Дт 205 Кт 631?; Дт 201 Кт 631?; Дт 209 Кт 631?; Дт 205 Кт 685?				
9	Як відображаються списання будівельних матеріалів на виробництво: Дт 231 Кт 205?; Дт 91 Кт 205?; Дт 801 Кт 205?; Дт 232 Кт 205?				

Джерело: складено авторами.

з будівельними матеріалами, їх оподаткування, відображення в обліку та звітності.

Завдання проведення внутрішнього контролю будівельних матеріалів є перевірка: наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів, відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО, повноти надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування, правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію.

Анкету контролю будівельних матеріалів подано в таблиці 1.

Загальний план внутрішнього контролю будівельних матеріалів (табл. 2) доцільно проводити в декілька етапів. План внутрішнього контролю будівельних матеріалів є документом організаційно-методологічного характеру та складається з переліку робіт на основних

етапах, термінів їх виконання із зазначенням відповідальних осіб за проведення перевірки.

Пропонуємо програму внутрішнього контролю будівельних матеріалів (табл. 3).

Для досягнення мети та вирішення поставлених завдань контролю будівельних матеріалів пропонуємо робочі документи (табл. 4—7).

З метою удосконалення обліку та оподаткування пропонуються шаблони документів (таблиця 8—11), а саме відомості: наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів, відображення обліку будівельних матеріалів у наказі про облікову політику, надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування ПДВ, списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію. Для прийняття рішення щодо впровадження податків за міжнародною програмою треба проаналізувати та виявити оптимальні показники. Пропонується

Таблиця 2. Загальний план внутрішнього контролю будівельних матеріалів

Етапи	Процедури	ПІБ	Термін перевірки
Підготовчий	Ознайомлення з бізнесом клієнта		
Основний	Перевірка наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів		
	Перевірка відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО		
	Перевірка повноти надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування ПДВ		
	Перевірка правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію		
Заключний	Надання рекомендацій за результатами внутрішнього контролю		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 3. Програма внутрішнього контролю будівельних матеріалів

Процедури	Мета	Задачі	Докази	Код робочих документів	ПІБ перевіряючого	Термін проведення
1	2	3	4	5	6	7
Перевірка наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів	Впевнитись у наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів	Перевірити наявність первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів, правильність заповнення первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів	Акт приймання виконаних робіт за формою КБ-2в, Довідка про вартість виконаних підрядних робіт та витрати, форма КБЗ, Кошторис, Проектна документація, Календарний графік виконання робіт, Журнал обліку виконаних робіт (форма КБ-6)	БМ-1		
Перевірка відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО	Впевнитись у відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО	Перевірити наявність наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів, відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО	Наказ про облікову політику	БМ-2		
Перевірка повноти надходження будівельних матеріалів від постачальників	Впевнитись у повноті надходження будівельних матеріалів від постачальників	Перевірити повноту надходження будівельних матеріалів від постачальників, правильність відображення надходження будівельних матеріалів від постачальників	Первинні документи з надходження будівельних матеріалів, облікові регістри	БМ-3		
Перевірка правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію	Впевнитись у правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію	Перевірити повноту списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію, правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію	Первинні документи і списання будівельних матеріалів, облікові регістри	БМ-4		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 4. Перевірка наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів

Найменування будівельних матеріалів	Акт приймання виконаних робіт за формою КБ-2в	Довідка про вартість виконаних підрядних робіт та витрати, форма КБЗ	Кошторис	Проектна документація	Календарний графік виконання робіт	Журнал обліку виконаних робіт (форма КБ-6)	Податкові накладні

Джерело: складено авторами.

Таблиця 5. Перевірка відповідності наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО

Показники	Наказ про облікову політику	НП(С)БО 131 «Будівельні контракти»	НП(С)БО 9 «Запаси»	Відхилення

Джерело: складено авторами.

Таблиця 6. Перевірка повноти надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування

Вид будівельних матеріалів	За даними підприємства	За даними контролю							Відхилення
		Найменування постачальника	Договір: №	Договір: дата	Кількість	Ціна	Сума	ПДВ	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 7. Перевірка правильності списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію

Найменування будівельної продукції	За даними підприємства	За даними контролю					Відхилення
		Вид будівельних матеріалів	Кількість	Ціна	Сума	Собівартість	

Джерело: складено авторами.

Таблиця 8. Відомість наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів

Найменування будівельних матеріалів	Використовуються на підприємстві	Примітки
Форми документів		
Акт приймання виконаних робіт за формою КБ-2в		
Довідка про вартість виконаних підрядних робіт та витрати, форма КБ3		
Кошторис		
Проектна документація		
Календарний графік виконання робіт		
Журнал обліку виконаних робіт (форма КБ-6)		
Податкові накладні		

Джерело: складено авторами.

Таблиця 9. Відомість відображення обліку будівельних матеріалів у наказі про облікову політику

Показники	НП(С)БО 131 «Будівельні контракти»	НП(С)БО 9 «Запаси»	Наказ про облікову політику	Відхилення

Джерело: складено авторами.

Таблиця 10. Відомість надходження будівельних матеріалів від постачальників з урахуванням їх оподаткування ПДВ

Вид будівельних матеріалів	Найменування постачальника	Договір: №	Договір: дата	Кількість	Ціна	Сума	У тому числі ПДВ

Джерело: складено авторами.

Таблиця 11. Відомість списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію

Найменування будівельної продукції	Вид будівельних матеріалів	Кількість	Ціна	Сума	Собівартість	Примітки

Джерело: складено авторами.

Таблиця 12. Відомість впровадження податків за міжнародною програмою та розрахунок оптимізації податкового планування

Період	Податок	Система оподаткування яка на даний час застосовується на підприємстві	Запропоновані зміни податків за міжнародною програмою	Відхилення		Ефективність впроваджених пропозицій
				Сума	%	

Джерело: складено авторами.

підприємству шаблон відомості впровадження податків за міжнародною програмою та розрахунок оптимізації податкового планування (таблиця 12).

ВИСНОВКИ

У роботі розроблено методичні підходи до проведення внутрішнього контролю будівельних матеріалів, які на відміну від існуючих включають: анкету, загальний план, програму та робочі документи до кожної процедури. Розроблені робочі документи дозволяють перевірити: наявність первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів, відповідність наказу про облікову політику про облік будівельних матеріалів згідно з НП(С)БО, повноту надходження будівельних матеріалів від постачальників з врахуванням їх оподаткування, правильність списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію. Це надасть можливість достовірно провести перевірку на відповідність документів, виявити помилки в веденні обліку, знизити витрати, а також на підставі отриманої облікової інформації у подальшому приймати ефективні управлінські рішення.

Запропоновані шаблони документів, а саме відомості: наявності первинних документів та облікових регістрів з обліку будівельних матеріалів, відображення обліку будівельних матеріалів у наказі про облікову політику, надходження будівельних матеріалів від постачальників з урахуванням їх оподаткування ПДВ, списання будівельних матеріалів на будівельну продукцію. Також підприємству запропоновано шаблон відомості впровадження податків за міжнародною програмою та розрахунок оптимізації податкового планування. Це полегшить ведення обліку та складання звітності, а також допоможе правильно оподатковувати операції підприємства, розраховувати оптимальність показників для ефективності податкового планування.

Література:

1. Меліхова Т. О., Левтєрова Л. В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. Агросвіт. 2020. № 2. С. 10—17. DOI: 10.32702/2306-6792.2020-2.10

2. Меліхова Т. О., Балашова Ю. О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 17.10.2023).
3. Меліхова Т. О., Ніколаєнко Н. С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*. 2017. № 1. С. 51—55.
4. Меліхова Т. О., Градобік А. О. Удосконалення документування обліку та аудиту запасів на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (дата звернення: 17.10.2023).
5. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), "Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 17 Oct 2023).
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 184 с.
7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту : навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190 с.
8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.
9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*, 2018. №2. С. 63—70.
10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І.Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря навч. посібник для вчн: [гриф ЗДІА] — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.
11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.
12. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Економіка та держава*, 2018. № 1. С. 69—75.
13. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>
14. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*, 2019. № 2. С. 56—63.
15. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.
16. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.
17. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.
18. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 516 с.
19. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік II: навчальний посібник для здобувачів рівня вищої освіти бакалавра спеціальності 071 "Облік і оподаткування" освітньо-професійної програми "Оподаткування, облік, контроль в управлінні підприємством". Запоріжжя: ЗНУ, 2023. 368 с.
20. Меліхова Т. О., Штепа В. В. Удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 34—42. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.34
21. Меліхова Т. О., Бойко М. Ю. Розробка програми аудиту податку на додану вартість для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 1. С. 34—39.
22. Меліхова Т. О., Федорова Л. А. Удосконалення методики внутрішнього контролю податку на прибуток для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. — URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6798> (дата звернення: 20.10.2023).
23. Melikhova, T. and Bykova, M. (2017), "The development of the income tax audit programme for increasing the financial security at the enterprise", *Agrosvit*, vol. 1—2, pp. 19—25.

References:

1. Melikhova, T. and Lievtierova, L. (2020), "Methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise", *Agrosvit*, vol. 2, pp. 10—17.
2. Melikhova, T. O. and Balashova, Yu. O. (2019), "Improvement of the internal audit of inventory for improving financial security", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (Accessed 17 Oct 2023).
3. Melikhova, T. and Nikolaenko, N. (2017), "The development of audit in inventory for improving financial security at the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.
4. Melikhova, T. and Hradobik, A. (2020), "Improving documentation of inventory accounting and auditing at the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 11, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8331> (Accessed 17 Oct 2023).
5. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audyt [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
6. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

7. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", Zhurnal "Biznes Inform", vol. 3, pp. 254—258.

8. Melikhova, T.O. (2018), Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency], Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", Ahrosvit, vol. 2, pp. 63—70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. Ya. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), Derzhavnyy finansovyy kontrol', [State financial control], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", Baltic Journal of Economic Studies, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

12. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", Ekonomika ta derzhava, vol. 1, pp. 69—75.

13. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Dec 2019). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30

14. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 2, pp. 56—63.

15. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", Academy of Accounting and Financial Studies journal, vol. 22, pp. 6, 7.

16. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), Bukhhaltersky oblik: navch.-metod. posibnyk [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

17. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), Teoriya i metody dokumentuvannya v obliku ta audyti [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

18. Makarenko, A.P., Melikhova, T. O., Podmeshalska, Y. V. and Chakalova, N.S. (2022), Teoriya bukhalterskoho obliku. [Theory of accounting: a study guide for higher education bachelor degree holders], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

19. Makarenko, A. P., Melikhova, T. O. and Kutchak, Yu. M. (2023), Finansovyy oblik II. [Financial accounting II], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

20. Melikhova, T. and Shtepa, V. (2020), "Improving taxation, accounting and auditing of value added tax to improve tax planning", Agrosvit, vol. 22, pp. 34—42. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.22.34

21. Melikhova, T. and Boyko, M. (2017), "The audit development of the value-added tax for improving the

financial security of the enterprise", Investytsiyi: praktyka ta dosvid, vol. 1, pp. 34—39.

22. Melikhova, T. and Fedorova, L. (2018), "Improvement of profit tax internal control method for rising enterprise economic security", Efektyvna ekonomika, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6798> (Accessed 20 Oct 2023).

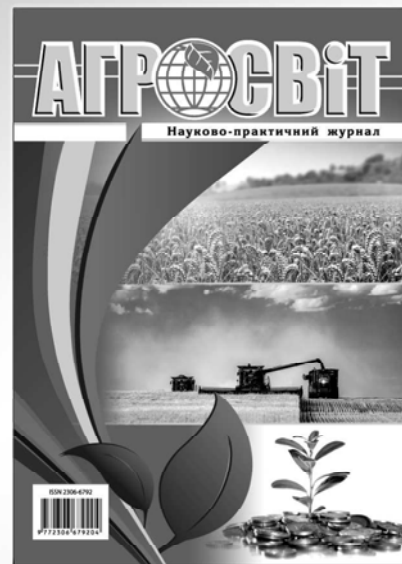
23. Melikhova, T. and Bykova, M. (2017), "The development of the income tax audit programme for increasing the financial security at the enterprise", Agrosvit, vol. 1—2, pp. 19—25.

Стаття надійшла до редакції 27.10.2023 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292